

Centraal Bureau voor de Statistiek
Postbus 24500 | 2490 HA Den Haag
www.cbs.nl

AANGETEKEND

uw contactpersoon

uw brief van 8 juli 2023
ons kenmerk CSB-2023-105
bijlage(n) -
onderwerp Besluit op uw Woo-verzoek
datum 27 juli 2023

Geachte heer ,

Per e-mail van 8 juli 2023, heeft u een verzoek gedaan op grond van artikel 4 van de Wet open overheid (hierna: Woo), waarbij u heeft verzocht om (letterlijk overgenomen uit uw Woo-verzoek): *“mij afschrift van de documenten te sturen die raakt aan de besluitvorming tot het opnemen van enige vraag in de Jaarstatistiek Detailhandel 2022, waarbij mijn interesse vooral uitgaat, maar zich niet beperkt tot, de wijze van vaststellen dat de opgevraagde informatie niet uit andere bronnen te halen is”*.

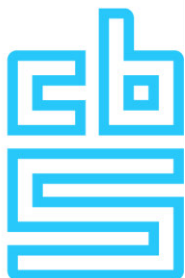
Per e-mail van 13 juli 2023 heeft het CBS de ontvangst van uw verzoek bevestigd.

Per e-mail van 14 juli 2023 reageert u op de ontvangstbevestiging door aan te geven dat:

“Er bestaat een speciale wet voor uw instituut. En uw instituut heeft een raad van advies of een raad van toezicht. Ik zou graag informatie ontvangen van agenda's en notulen van deze raad waaruit blijkt of er vanuit deze raad onderzoek was, of waar toetsing uit bleek, of een poging tot een van beiden, dat het CBS handelde conform de Wet op het Centraal bureau voor de statistiek u graag informatie ontvangen van agenda's en notulen van deze raad waaruit blijkt of er vanuit deze raad onderzoek was, of waar toetsing uit bleek, of een poging tot een van beiden, dat het CBS handelde conform de Wet op het Centraal bureau voor de statistiek”.

Per e-mail van 14 juli 2023 heeft het CBS aangegeven dat het CBS uw e-mail van 14 juli 2023 beschouwt als een nadere specificatie van uw verzoek van 8 juli 2023.

Per e-mail van 16 juli 2023 heeft u aangegeven dat “het is niet bedoeld als toespitsing van mijn vraag maar als verdere vraag om te begrijpen hoe het zover heeft kunnen komen”.

Vervolgblad 1 behorende bij brief CSB-2023-105 van 27 juli 2023

Uw verzoek

Uw Woo-verzoek bestaat uit twee delen.

Het eerste deel van uw Woo-verzoek richt zich op de totstandkoming van de vragenlijst Jaarstatistiek Detailhandel en dan met name de daarbij gemaakte afweging de gevraagde gegevens niet met behulp van reeds beschikbare bronnen te verkrijgen.

Het tweede deel van uw verzoek richt zich op de raad van advies van het CBS en de eventuele controlerende taak van de raad van advies ten aanzien van de naleving van de CBS-wet door het CBS.

Ten aanzien van het eerste deel van uw verzoek overweegt het CBS als volgt.

Aangetroffen documenten

Bij de behandeling van uw verzoek is één document aangetroffen dat binnen de reikwijdte van dit onderdeel van uw Woo-verzoek valt. Het betreft hier de "Rapportage gebruik VpB" van 7 februari 2012, opgesteld in het kader van het project NU! (Nieuwe Uitvraag).

Beoordeling van uw verzoek

Uw verzoek gaat over publieke informatie die in één of meer documenten staat. Daarom is de Woo van toepassing. Het uitgangspunt van deze wet is dat informatie in principe openbaar is voor iedereen. Alleen als er een uitzonderingsgrond aanwezig is, kan of mag informatie niet openbaar worden gemaakt. Deze uitzonderingsgronden staan in artikel 5.1 van de Woo. Het CBS heeft onderzocht of deze uitzonderingsgronden van toepassing zijn op informatie die u vraagt.

Besluit

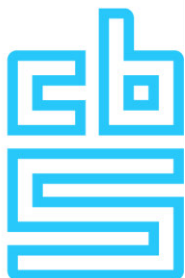
Het CBS besluit de door u gevraagde informatie niet openbaar te maken. Het CBS beroept zich daarbij op de volgende weigeringsgronden.

Persoonlijke beleidsopvattingen (artikel 5.2, eerste lid van de Woo)

Het gehele document bevat persoonlijke beleidsopvattingen. Op het voorblad van het document staat in de voetnoot aangegeven: " Kennisgeving: De in dit rapport weergegeven opvattingen zijn die van de auteurs en komen niet noodzakelijk overeen met het beleid van het Centraal Bureau voor de Statistiek." Hiermee is aangegeven dat het document in zijn geheel bestaat uit persoonlijke beleidsopvattingen en derhalve niet opgesteld ten behoeve van openbaarmaking. Persoonlijke beleidsopvattingen kan het CBS onthouden van openbaarmaking. Hiermee zorgt het CBS dat ambtenaren in alle vrijheid van gedachten kunnen wisselen. Het belang van de gedachtevorming van ambtenaren weegt zwaarder dan het algemeen belang van openbaarheid van deze informatie.

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder e, van de Woo)

In het document is ook informatie aangetroffen over de persoonlijke levenssfeer van ambtenaren. Deze informatie bestaat uit namen van ambtenaren. Het CBS maakt deze

Vervolgblad 2 behorende bij brief CSB-2023-105 van 27 juli 2023

informatie niet openbaar, omdat de persoonlijke levenssfeer van deze personen zwaarder weegt dan het belang van openbaarmaking van deze informatie.

Teneinde tegemoet te komen aan uw informatiebehoefte over de Jaarstatistiek Detailhandel en het gebruik van alternatieve informatiebronnen informeert het CBS u als volgt.

De Jaarstatistiek Detailhandel, met bijbehorende vragenlijst kent een lange historie. De vragenlijsten van de jaarstatistieken (waaronder die van de detailhandel) zijn in 2000 geüniformeerd en voor het laatst in 2006 grootschalig gereviseerd. In de jaren daarna zijn nog kleine wijzigingen doorgevoerd, bijvoorbeeld als gevolg van nieuwe International Financial Reporting Standards (IFRS-regels).

De jaarstatistieken zijn een middel om te kunnen voldoen aan de verplichtingen van het CBS die volgen uit diverse Europese verordeningen. Het betreft hier:

European Business Statistics

De Jaarstatistiek Detailhandel wordt op de eerste plaats uitgevraagd in het kader van de raamwerkverordening 'European Business Statistics' (hierna; EBS).

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32019R2152>

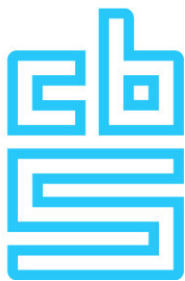
Een aparte implementatieverordening beschrijft vervolgens in meer detail welke gegevens er op meer gedetailleerd niveau geleverd moeten worden op nationaal en/of regionaal (provincie) niveau: [EUR-Lex - 32020R1197 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

Samengevat betekent een en ander dat het CBS jaarlijks een aantal indicatoren moet leveren aan Eurostat per a. bedrijfstak, b. per bedrijfstak x grootteklasse en c. per bedrijfstak x regio (provincie).

Het betreft voor de branche detailhandel (divisie G47 volgens de NACE bedrijvenindeling) een aantal indicatoren waarvan onderstaande indicatoren gebaseerd worden op informatie uit de jaarstatistiek detailhandel¹:

- 220301 Employee benefits expense
- 220302 Wages and salaries
- 220303 Social security costs
- 240101 Total purchases of goods and services
- 250101 Net turnover
- 250201 Gross margin on goods for resale
- 250301 Value of output
- 250401 Value added
- 250501 Gross operating surplus
- 240102 Purchases of goods and services for resale
- 240103 Expenses on services provided through agency workers
- 240203 Change in stock of goods for resale

¹ Naast deze indicatoren worden er andere indicatoren gevraagd door Eurostat (over aantallen bedrijven, werkgelegenheid, investeringen) die met andere bronnen dan de jaarstatistiek berekend worden.

Vervolgblad 3 behorende bij brief CSB-2023-105 van 27 juli 2023

- 250102 Net turnover from agriculture, forestry, fishing and industrial activities
- 250106 Net turnover from service activities
- 250107 Net turnover from trading activities of purchase and resale and from intermediary activities

Het meest gedetailleerde bedrijfstakniveau waarop cijfers geleverd moeten worden is NACE 4-digit en voor een aantal indicatoren NACE 3-digit x grootteklasse. NACE 4-digit is het meest gedetailleerde niveau van bedrijfsactiviteiten volgens de Europese NACE bedrijfsindeling. De indicatoren die geleverd moeten worden, kunnen deels direct overgenomen worden uit een bedrijfsadministratie (bijvoorbeeld de omzet), maar moeten deels ook afgeleid worden (bijvoorbeeld de toegevoegde waarde van een bedrijf wordt berekend door bovenop de omzet nog een aantal andere posten te tellen, zoals subsidies en wijzigingen in voorraden en een aantal kostenposten af te trekken).

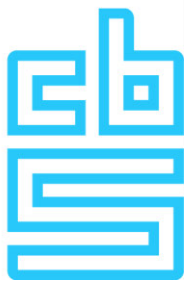
De resultaten van de Jaarstatistiek Detailhandel worden ook gebruikt door de afdeling Nationale Rekeningen. De Nationale Rekeningen gebruiken de resultaten van de Jaarstatistiek Detailhandel op 2 verschillende manieren:

- De omzet-specificatie is één van de bronnen voor de raming van de consumptie door huishoudens. Door de omzet van detailhandelaren uit te vragen, inclusief een specificatie van de omzet naar artikelgroep, wordt inzicht verkregen in de bestedingen van huishoudens aan verschillende goederencategorieën. De consumptie van huishoudens zijn een component in het stelsel van de Nationale Rekeningen. De verdeling van de consumptie uit de NR is daarnaast input voor de berekening van de inflatie/CPI (wegingscoëfficiënten).
- De opbrengsten- en kostenuitsplitsing wordt gebruikt door Nationale Rekeningen om het aanbod en het gebruik per bedrijfstak te berekenen. De aanbod- en gebruiktabel van de Nationale Rekeningen wordt vervolgens gebruikt om het BBP/economische groei te berekenen. Vooral voor het verbruik van bedrijven is Nationale Rekeningen afhankelijk van een voldoende gedetailleerde uitvraag van kosten in de jaarstatistieken. Dit omdat er (momenteel) weinig andere bronnen zijn om de kostenstructuur van bedrijven in kaart te brengen.

Bij het samenstellen van gegevens voor de EBS leveringen en de Nationale Rekeningen spelen een aantal kwaliteitsaspecten een rol:

- Tijdigheid: De cijfers voor de EBS verordening moeten 18 maanden na afloop van de verslagperiode opgeleverd worden aan Eurostat.² Nationale Rekeningen heeft de cijfers echter sneller nodig voor de BBP raming (eerste interne datalevering na 12,5 maanden afloop verslagperiode, finale datalevering 14 maanden na afloop verslagperiode);

² Tien maanden na afloop van de verslagperiode moet een voorlopige schatting van de omzet opgeleverd worden. Deze indicator wordt momenteel berekend op basis van BTW aangiftes.

Vervolgblad 4 behorende bij brief CSB-2023-105 van 27 juli 2023

- Volledigheid: De verordeningen schrijven voor dat het gehele bedrijfsleven (EBS) en economie (NR verordeningen) in kaart gebracht wordt. De gebruikte bronnen moeten dus de gehele detailhandel bestrijken;
- Daarnaast dient een eventuele databron voldoende goed de benodigde indicatoren afdekt en voldoende van kwaliteit is.

Daarnaast onderzoekt het CBS ook of er andere informatiebronnen zijn, waardoor de uitvraag kan worden gereduceerd. In het verleden (voor het laatst ruim 10 jaar geleden) is onderzocht of de WIA³ als (gedeeltelijke) vervanging kan dienen voor enquêtering. De WIA bevat beknopte informatie over opbrengsten, kosten en resultaten van bedrijven. Uiteindelijk is er voor gekozen niet van de WIA gebruik te maken vanwege het laat beschikbaar komen van de data en de complexiteit om stabiele kostenstructuren te rammen.

Potentiële Bron Scannerdata

De omzetspecificatie van detailhandelaren zou ook afgeleid kunnen worden door middel van scannerdatabestanden. Deze scannerdata heeft het CBS in haar bezit van een aantal grote ketens (bijvoorbeeld supermarkten, warenhuizen). Deze gegevens worden momenteel gebruikt door de afdeling consumentenprijzen (CPI/inflatie). Voor het gros van de bedrijven is deze scannerdata echter niet aanwezig en zal scannerdata geen vervanging zijn voor de directe waarneming.

Daarnaast probeert het CBS op diverse manieren de lastendruk bij de uitvraag voor bedrijven te verminderen. Voorbeelden hiervan zijn:

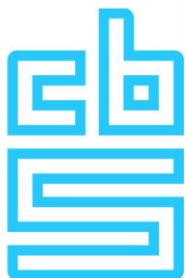
- In veel deelbranches van de detailhandel wordt er slechts eens per drie jaar een vragenlijst uitgestuurd bij de kleinste bedrijven (tot 10 of soms 50 werkzame personen). In de tussenliggende jaren worden de uitkomsten geëxtrapoleerd.
- Het CBS biedt detailhandelaren in het MKB sinds enkele jaren de mogelijkheid aan om te rapporteren via RGS (Referentie GrootboekSchema). Berichtgevers kunnen gegevens uploaden, waardoor de vragenlijst voor meer dan de helft ingevuld wordt.
- Voor de allerkleinste ondernemers (o.a. eenmanszaken) wordt onderzocht of een verkorte vragenlijst aangeboden kan worden, zonder dat dit significante effecten heeft op de kwaliteit van de statistiek

Ten aanzien van het tweede deel van uw verzoek overweegt het CBS als volgt.

Aangetroffen documenten

Bij de behandeling van uw verzoek zijn geen documenten aangetroffen die binnen de reikwijdte van dit onderdeel van uw Woo-verzoek vallen. Ter toelichting het volgende.

³ WIA = de winstaangifte voor de belastingen voor ondernemers, bestaande uit: de aangifte vennootschapsbelasting (Vpb) en de aangifte inkomstenbelasting (IB)

Vervolgblad 5 behorende bij brief CSB-2023-105 van 27 juli 2023

Het CBS heeft een raad van advies en geen raad van toezicht. De taken van de raad van advies zijn vastgelegd in het bestuursreglement van het CBS alsmede in artikel 20 van de CBS-wet.

De raad van advies heeft onder andere tot taak de directeur-generaal desgevraagd of uit eigen beweging te adviseren over de uitvoering van de taken en bevoegdheden van de directeur-generaal. De raad van advies adviseert de directeur-generaal in ieder geval over het meerjarenprogramma en het werkprogramma, de wijze waarop de nauwkeurigheid en de volledigheid van de van overheidswege openbaar te maken statistieken kunnen worden bevorderd zodat deze voorzien in de behoeften van praktijk, beleid en wetenschap en tot slot de bedrijfsvoering van het CBS en een efficiënte besteding van middelen. De raad van advies houdt geen toezicht op de naleving van de CBS-wet door het CBS.

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) evalueert het CBS. Conform artikel 39 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen dient de minister van EZK elke vijf jaar een verslag aan de Eerste en Tweede Kamer te zenden ter evaluatie van de doeltreffendheid en doelmatigheid van het CBS. Volgens artikel 58 van de CBS-wet maakt ook de onafhankelijkheid van het CBS hiervan onderdeel uit.

De meest recente evaluatie betreft de periode 2016-2020 en is openbaar toegankelijk:

[Kamerbrief uitkomsten evaluatie Centraal Bureau voor de Statistiek | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

Het CBS wordt tevens elke vijf jaar beoordeeld door Eurostat op de implementatie van de European Statistical Code of Practice. De meest recente peer review vond plaats in 2022. Informatie hierover kunt u vinden op de website van het CBS ([Kwaliteit \(cbs.nl\)](#)) en op de website van Eurostat: [Current round \(2021-2023\) - Quality - Eurostat \(europa.eu\)](#)

Besluit

De Woo heeft slechts betrekking op bestaande documenten. Uw verzoek heeft betrekking op informatie die niet aanwezig is. Daarom wijst het CBS uw verzoek om gegevens af. Hiervoor is aangegeven welke informatie wel aanwezig is.

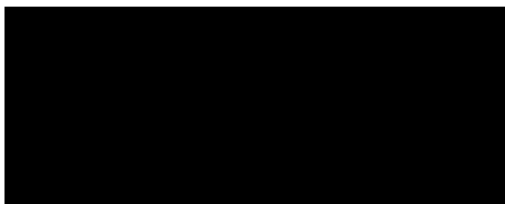
Vervolgblad 6 behorende bij brief CSB-2023-105 van 27 juli 2023

Wijze van openbaarmaking

Dit besluit wordt voor een ieder toegankelijk gemaakt, en geplaatst op www.cbs.nl.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De directeur-generaal van de statistiek,
Voor deze,

Binnen zes weken na de dag van verzending van dit besluit kan een ieder wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, bezwaar maken. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat tenminste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan: CBS, t.a.v. CSB-Juridisch, Postbus 24500, 2490 HA Den Haag.